

Umeå kommuns pensionärsråd (UPR)**Tid:** 2022-03-11 kl. 09.00-12.23**Plats:** Digitalt sammanträde**Ordförande:** Carin Nilsson (S)**Deltagare:** Se nästa sida**Utses att justera:** Britt Jakobsson, PRO, vice ordförande**Justeringstid:** tisdagen den 29 mars 2022 kl. 11:00**Sekreterare:** § 1–10
Emil Fridolfsdahl**Ordförande:**
Carin Nilsson (S)**Justerare:**
Britt Jakobsson, PRO, vice ordförande

BEVIS**Organ:** Umeå kommuns pensionärsråd**Sammanträdesdatum:** 2022-03-11**Förvaringsplats:** Socialtjänstens kansli, Norra flygeln, Stadshuset**Underskrift:**
Emil Fridolfsdahl, nämndsekreterare

Deltagare**Ordinarie ledamöter**

Carin Nilsson (S), ordförande, äldrenämnden
Britt Jakobsson, PRO, vice ordförande
Lotta Holmberg (M), äldrenämnden
Ari Leinonen (S), fritidsnämnden
Helena Smith (S), kulturnämnden
Håkan Johansson (S), tekniska nämnden
Ulrik Berg (M), byggnadsnämnden § 1-7
Tomas Wennström (S), kommunstyrelsen
Curt Wiklund, PRO
Christer Hansson, PRO
Barbro Kjellberg, SKPF
Roger Näslund, SPF
Marianne Rova, SPF
Jan Appelblad, RPG, tjänstgörande ersättare för Per Martin Jonasson, RPG
Valter Jauhiainen, Finska klubben
Birgitta Lindkvist, Demensföreningen

Ersättare

Bror Lander (V), byggnadsnämnden
Marianne Löfstedt (M), tekniska nämnden
Veronica Kerr (KD), kommunstyrelsen
Ann Svanberg, PRO
Bengt Roukus, SKPF
Sten Biström, SKPF
Gunny Blomgren, SKPF
Elisabeth Bjuhr, SPF
Christer Fjälkebrandt, Demensföreningen

Tjänstepersoner

Emil Fridolfsdahl, nämndsekreterare
Nils Enwald, kanslichef
Ann-Gerd Töyrä, medicinskt ansvarig sjuksköterska
Linda Gustafsson, jämställdhetsstrateg
Charlotta Lindqvist Barsk, verksamhetschef Vård- och omsorgsboende

§ 1

Upprop, val av justerare och justeringstid

Britt Jakobsson, PRO, utses att justera protokollet, tisdagen den 29 mars kl. 11:00

§ 2

Godkännande av dagordning

UPR godkänner förslaget till dagordning med tillägg av en övrig fråga från Curt Wiklund, PRO.

§ 3

Genomgång av föregående protokoll

Ordförande Carin Nilsson (S) går igenom förra sammanträdet's protokoll.

§ 4

Äldrenämndens patientsäkerhetsberättelse för 2021**Beslut**

Umeå kommuns pensionärsråd har tagit del av informationen.

Ärendebeskrivning

Ann-Gerd Töyrä, medicinskt ansvarig sjuksköterska, informerar om patientsäkerhetsberättelsen, om de prioriterade områdena och om de risker som har identifierats.

Frågor/medskick

Åsa Bäckström önskar att det tydligare framgår problem och analyser av risker i patientsäkerhetsberättelsen. Ann-Gerd Töyrä svarar att det är ungefär samma områden som tidigare år som prioriteras, med delegering, läkemedelshantering och kompetensförsörjning. En analys av de risker som har identifierats framgår av texten i berättelsen.

Barbro Kjellberg, SKPF, ställer två frågor: 1) Hur många går utbildningen om dokumentation? 2) Hur hanteras misstanke om våld i nära relationer? Görs det en orosanmälan eller rapporteras det till enhetschef? Ann-Gerd svarar: 1) Dokumentationsutbildning erbjuds till hälso- och sjukvårdspersonal, och det har varit stort intresse för utbildningen 2) Våld i nära relationer hanteras främst inom omsorgsdelen och inte huvudsakligen som en del av hälso- och sjukvården

Christer Hansson, PRO, ställer följande frågor: 1) Vad händer med Axlagården? 2) Hur arbetar ni med fallprevention, t.ex. Otago-metoden? 3) Hur åtgärdas den låga följsamheten till basala hygienrutiner? 4) Hur arbetar ni med att utöka läkemedelsgenomgångarna? 5) Hur ser det ut med språkkunskaperna? I föregående protokoll står att det är dåliga språkkunskaper, men ändå tillräckliga, vad menas med det? Carin Nilsson, ordförande svarar på första frågan: Avtalet för Axlagården är ett avtal mellan regionen, kommunen och Axlagården. Avtalet går ut sista december, men en översyn och framtagande av ett nytt avtal är på gång Ann-Gerd svarar på följande frågor: 2) Vi arbetar med att bl.a. göra en screening på fallrisker i hemmet 3) Åtgärder för bättre följsamhet till hygienrutiner är dels utbildning i basala hygienrutiner, dels att vi är ute på boenden och mäter följsamhet till rutinerna 4) Det är läkare som ansvarar för läkemedelsgenomgångar, det nya läkaravtal som trädde i kraft den 1 januari kan förhoppningsvis förbättra situationen 5) Det som avsågs vid förra mötet var att många personer som går utbildningar kan ha tillräckliga språkkunskaper i praktiken, men att de inte formellt har gått en kurs i svenska, exempelvis. Utöver det så ser vi att det finns problem med delegering för att

språkkunskaperna är otillräckliga. Det behövs god läs- och skrivkunskap för att kunna få delegering

Ann Svanberg, PRO, undrar varför ingen närvaro tas vid dokumentationsutbildningarna? Ann-Gerd svarar att MAS har ingen närvarokontroll, men enhetschef vet vilka som har gått utbildningarna och att det är hög närvaro på utbildningarna.

Roger Näslund, SPF, funderar över andelen utbildad vård och omsorgspersonal, är ca 55% en bra/dålig nivå? Carin Nilsson svarar att tidigare fanns ett mål om 70%, men det var väldigt svårt att uppnå. Det är bra med Äldreomsorgslyftet för att få upp utbildningsnivån, men det tar tid innan det får effekt. Ann-Gerd fyller i: Kompetensen är på en stabil nivå i vård- och omsorgsboenden, men det finns problem med kompetensförsörjningen i hemtjänsten pga. stora pensionsavgångar.

Lotta Holmberg, äldrenämnden, frågar: Hur vet man att en person faktiskt har tagit till sig och förstått en utbildning? Ann-Gerd: Webbutbildningar för delegation och läkemedelshantering följs upp. Pernilla Henriksson, äldreomsorgsdirektör svarar att det finns ett kunskapstest för basala hygienrutiner, så vi vet vem som klarat utbildningen och inte.

Bilagor

Bildspel

§ 5

Uppdrag medborgardialog och sociala hållbarhetsprogrammet**Beslut**

Umeå kommuns pensionärsråd har tagit del av informationen.

Ärendebeskrivning

Linda Gustafsson, jämställdhetsstrateg, informerar om det interna arbete som pågår i kommunen med att utveckla nya former för medborgardialog och den lokala demokratin. Projektet är i nuläget i en inventeringsfas, men i framtiden kommer det att öppnas upp mer för synpunkter från t.ex. pensionärsorganisationerna. Hon informerar även om kommunens program för social hållbarhet, utifrån fullmäktiges inriktningsmål om social hållbarhet. Den sociala hållbarheten handlar om att kommunen ska vara inkluderande, trygg och att kommunen skapar förutsättningar för välbefinnande för alla invånare. Programmet är just nu ute på remiss, och ett beslut kommer att tas i fullmäktige i juni. Programmen och programbeskrivningarna är en del av kommunens nya styrmodell för planering och budget.

Frågor/medskick

Christer Hansson, PRO, frågar: 1) hur involveras UPR i det här arbetet? 2) Varför har programmet för social hållbarhet enbart gått ut på remiss till nämnderna, kan inte äldrenämnden skicka ut handlingarna till UPR:s ledamöter? Visst är det en offentlig allmän handling? Linda Gustafsson svarar: 1) I nuläget är vi i en fas där vi ser över våra interna administrativa rutiner just nu. Arbetet är påbörjat, men har inte kommit särskilt långt än. Vi kommer att återkomma till pensionärsrådet för synpunkter och dialog i framtiden. 2) Det här är framför allt en intern remiss. Det är en allmän offentlig handling, och den finns tillgänglig på kommunens hemsida.

Marianne Rova, SPF, påpekar att det är svårt med gränsen mellan brukare och medborgare, och att deltagarna i UPR är både och. Hon inflikar också att pensionärsrådet vill vara med i dialogen inför beslut och inte efter beslut.

Carin Nilsson, ordförande, och Tomas Wennström, kommunstyrelsen, poängterar att projektet är i en tidig fas med fokus på inventering och kartläggning. Det ska också sägas att alla råd har olika förutsättningar och olika lagstiftning att ta hänsyn till. Dialogen med råden kommer i ett lite senare skede.

Åsa Bäckström, äldrenämnden, understryker vikten av att UPR blir involverat och får handlingar skickat till sig i god tid, som programmet för social hållbarhet.

Helena Smith, kulturnämnden, upprepar att det finns inget märkligt med att enbart nämnderna får programmen på remiss, eftersom det handlar om kommunens interna styrning.

Bilagor

Bildspel

§ 6

Information om tjänstedesign i äldreomsorgen**Beslut**

Umeå kommuns pensionärsråd har tagit del av informationen.

Ärendebeskrivning

Camilla Jägerving Isaksson, processledare och projektledare tjänstedesign, informerar om statusen för projektet med tjänstedesign. I samråd med pensionärsorganisationerna har ett antal idéer för fokusområdena social gemenskap, fysisk aktivitet och matvanor tagits fram. I ett nästa steg, som ligger bortom det nuvarande projektet, hoppas man kunna prova de idéer som tagits fram, vilka ska stärka de äldres förutsättningar att kunna leva ett meningsfullt liv.

Frågor/medskick

Britt Jakobsson, PRO, undrar: Hur kommer det sig att kommunen lägger ner verksamheter som "Kom in" och Fortuna samtidigt som man vill öka möjligheten till social gemenskap? Pernilla Henriksson, äldreomsorgsdirektör, svarar: Tyvärr var Kom in tvungen att stänga på grund av svårigheter med lokalen och en lokalbrist för hemtjänsten. Rent allmänt vill vi inte ha "stuprör" i äldreomsorgen, utan vi vill ha ett helhetsgrepp om de mål vi strävar mot, t.ex. social gemenskap som är ett mål som alla verksamheter behöver arbeta mot, inte bara träffpunkterna. Vi följer vad forskningen säger och inspireras av hur andra kommuner har hittat lösningar på olika problem. Jag känner inte till att träffpunkten Fortuna skulle ha stängts.

Ann Svanberg, PRO, tycker att det är bra med konkreta förslag inom tjänstedesign.

Marianne Rova, SPF, hoppas att idéerna från projektet används vidare.

Bilagor

Bildspel

§ 7

Nytt nattarbetstidsmätt och schema på vård- och omsorgsboenden**Beslut**

Umeå kommuns pensionärsråd har tagit del av informationen.

Ärendebeskrivning

Charlotta Lindqvist Barsk, verksamhetschef Vård- och omsorgsboende, informerar om det nya nattarbetstidsmättet som har införts på vård- och omsorgsboenden. Bakgrunden är en överenskommelse mellan SKR och kommunal om att minska tidsmättet för nattarbete till 34,2 timmar för en arbetsvecka. Det nya tidsmättet innebär vissa utmaningar med bemanningen, särskilt eftersom budgeten inte är anpassad för förändringen.

Frågor/medskick

Christer Hansson, PRO, påpekar: 1) personalen verkar inte vara särskilt nöjd efter vad som framkommit i media och ställer en fråga: 2) försvinner tid från det brukarnära arbetet i och med det nya tidsmättet och hur kompenseras den kortare nattarbetstiden? Charlotta Lindqvist Barsk svarar: 1) Det har varit två förändringar som har förekommit i media, både förändrat nattmätt och den förändrade helgtjänstgöringen eftersom de råkade sammanfalla. Schemaförändringarna har även andra orsaker än det kortare nattmättet, t.ex. finns det ekonomiska skäl till förändringarna. 2) Nattarbetstidsmättet innebär att även dagpersonalen får ett förändrat schema, vilket medför att dagpersonalens pass börjar senare än vad de har gjort tidigare, eftersom de också slutar senare på kvällen. Det är dock bara enstaka anställda som arbetar sen kväll, inför att nattpersonalen ska byta av dem.

Veronica Kerr, äldrenämnden, säger att i efterhand kan man helt enkelt konstatera att äldrenämndens budget för 2022 borde ha täckt kostnadsökningarna som har uppstått i och med det förändrade nattarbetstidsmättet, men att så tyvärr inte är fallet just nu.

Ann Svanberg, PRO, när ni använder formuleringen att man arbetar mer självständigt på natten, är det då samma som ensamarbete? Charlotta svarar att det är lägre bemanning på natten, men att det alltid finns kollegor som stöd

Lotta Holmberg, äldrenämnden, påpekar att tanken från Kommunals sida från början var att nattpersonalen skulle slippa arbeta en natt med det förändrade nattarbetstidsmåttet, inte att nattpassen i sig skulle bli kortare.

Marianne Normark, äldrenämnden, säger att det grundläggande problemet är centralt påtvingade besparingar på äldreomsorgen. Det är mycket svårt för våra tjänstepersoner och verksamhetschefer att arbeta när vi politiker inte ger dem rätt ekonomiska förutsättningar.

Bilagor**Bildspel**

§ 8

Dialog om nämndernas budgetäskanden**Beslut**

Umeå kommuns pensionärsråd har tagit del av informationen.

Ärendebeskrivning

Pensionärsorganisationerna inkommer med synpunkter på budgetäskanden för kommunens nämnder.

Medskick/synpunkter

Christer Hansson, PRO, har tillsammans med de andra pensionärsorganisationerna som är representerade i UPR inkommit med en skrivelse vilken betonar att Västerbottens förhöjda sjukhälsotal måste beaktas när budgeten för kommunens nämnder fastställs. Kommunrevisorernas rapport visar att äldrenämnden är tveksam till om de kan möta behovet av hemtjänst på grund av den låga budgeten. Carin Nilsson svarar att hon och övriga politiker från äldrenämnden kommer att argumentera för en högre budget - kopplat till länets högre sjukhälsotal - i budgetberedningen.

Ann Svanberg, PRO, betonar vikten av att nämnderna i sina budgetäskanden beaktar äldreperspektivet med hänsyn till den ökade äldre befolkningen. Hon vill även att UPR:s synpunkter i andra frågor än äldrenämndens grunduppdrag tas på allvar. Carin Nilsson svarar att hon tar med sig synpunkterna och understryker att det behövs mer resurser till äldreomsorgen för att öka grundbemanningen och för att få full täckning på löneindexet till budgeten.

Valter Jauhiainen, Finska Klubben, håller med Christer Hansson i sina synpunkter. Boendekostnaderna i Umeå överstiger riksgenomsnittet med över 1000 kronor. Carin Nilsson svarar att många har rätt till bostadstillägg men att de tyvärr inte söker det.

Christer Hansson, PRO, säger att han är trött på att höra om bostadstillägget eftersom det döljer grundläggande fel, som exempelvis att boendekostnaderna är för höga från början.

§ 9

Aktuellt från styrelser och nämnder**Beslut**

Umeå kommuns pensionärsråd har tagit del av informationen.

Aktuellt från styrelser och nämnder*Kommunstyrelsen/personalnämnden*

Thomas Wennström (S) informerar om hur personalnämnden arbetar med tillgängligheten till datorer för nämnderna. Han informerar även om den nya styrnings- och planeringsmodellen och långsiktiga investeringsplaner. De vill se planer på tio år i stället för två-tre år när det exempelvis gäller behov av särskilda boenden. Thomas ger information om inventering av kommunens förutsättningar och planering av hur Umeå kan ta emot flyktingar från Ukraina på kort och lång sikt.

Fritidsnämnden

Ari Leinonen (S) berättar om hur fritidsnämnden berörs av flyktingmottagandet genom användandet av nämndens idrottslokaler. Han berättar även om att paraidrott och träning för seniorer har fått stå tillbaka under pandemin men kan förhoppningsvis öppnas upp framöver.

Kulturnämnden

Helena Smith (S) berättar om kulturlivets återkomst efter Coronapandemin, exempelvis med öppna bibliotek och längre öppettider samt möjlighet med tillträde till biblioteken via lånekortet. Biblioteken är viktiga informationscenter för flyktingar. Helena nämner vikten av att stötta kulturföreningar för att stärka möjligheten att ta emot flyktingar.

Tekniska nämnden

Håkan Johansson (S) berättar om att allmänheten har möjlighet att själva anmäla vattenpölar och halkiga gator/vägar till kommunen via webbformulär samt en app som går att hitta på kommunens hemsida.

Medskick/synpunkter

Britt Jakobsson, PRO, säger att det är många ombyggnationer i stan och frågar: Hur planerar man för möjligheter att på ett enkelt sätt ta sig runt ombyggnationer, särskilt för äldre och andra grupper som har svårare att röra sig? Håkan Johansson svarar att det är en komplex fråga men att han tar med sig synpunkterna till förvaltningen.

Roger Näslund, SPF, säger att han trodde att det skulle finnas underlag för äldrenämndens budgetäskande inför utskicket till rådet. Carin Nilsson svarar att äldrenämndens budgetäskande inte är klart men att det finns en intern remiss från kommunstyrelsen med planeringsdirektiv utifrån den nya budgetmodellen. Tanken med dagens möte var att få in inspel från pensionärsorganisationerna till nämndernas budgetar.

§ 10

Övriga frågor

Curt Wiklund, PRO, ställer en övrig fråga: på vilket sätt kommer pensionärer att påverkas av kommunens åtgärder med anledning av kriget i Ukraina? Carin Nilsson svarar att det framför allt är skolan som berörs, när flyktingarna ska ha tak över huvudet.

Britt Jakobsson, PRO, ställer en övrig fråga om skyddsrum, hur väl är de anpassade till äldre? Tomas Wennström svarar att alla nämnder inventerar sina lokaler och att det ska ses över hur de kan anpassas till äldre.